

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Meditationum evangelicarum volumen tripartitum

Creidius, Hartmann

Francofurti ad Moenum, 1682

De secundo

[urn:nbn:de:bsz:31-122776](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-122776)

De Secundo.

Vidimus matris petitem, videbimus etiam *Christi responsum*, quod est

I. *Reprehenforium*. Nam exprobrat iplis stultitiam five incitiam suam, quod, quæ & qualia petant, ignorent. Nescitis, quid petatis. Nesciebant utique regni Christi conditionem, quod de hoc mundo non erat, Johan. 18. vers. 36. Nesciebant officii sui rationem, quod in docendo, non in politica dominatione consistebat, Lucæ 22. vers. 25.

Ita nos quandoq; aliquid petimus à Deo, sed nescimus, quid petamus, ided nihil accipimus, Iac. 4. v. 3.

Multi petunt, sed *absque intelligentia*, Matth. 6. vers. 7. Illi nesciunt, quid petant: Nam in Spiritu & veritate orationem suam perficere debebant, Joh. 4. v. 23, aliàs frustra Deo serviunt, Es. 29. v. 13.

Multi petunt, sed *absque pœnitentia*. Hi nesciunt, quid petant. Nam peccatores DEUS non exaudit, Johann. 9. vers. 3. sed oratio ipsorum est abominatio, Prov. 28. vers. 9.

Multi petunt sed *absque confidentia*. Hi nesciunt, quid petant, proinde nihil accipiunt, Iac. 1. vers. 6. 7. Sine ira enim & hæsitatione manus ad Deum sunt elevandæ, 1. Tim. 2. vers. 8.

Multi petunt, sed *absque reverentia*, ut Pharisæus ille, Luc. 18. v. 11. seqq. Hi iterum nesciunt, quid petant, proinde nihil accipiunt, nam superbis Deus resistit, humilibus autem dat gratiam, 1. Petr. 5. v. 5.

Multi denique petunt, sed sine *differentia*, non attendentes, quod aliter bona spiritualia, aliter bona corporalia à Deo petendæ sint. *Corporalia cum conditione*, si

Deus velit, & saluti nostræ conveniat, quod petimus. *Spiritualia verò sine conditione*, quia de illis non est dubium, quod ad salutem nobis conducant, & DEUS etiam sine conditione nobis ea promisit. Hinc vult CHRISTUS in Oratione Dominica, quod ante petitionem panis quotidiani dicere debeamus: Fiat voluntas tua sicut in cælo, ita & in terra. Qui discrimen hoc non observat, nescit, quid petat, & non exauditur, quia non petit secundum voluntatem Dei, 1. Joh. 5. v. 14.

Inserviat hoc nostræ consolationi, quando non semper exaudimur ad nostram voluntatem. Deus est Pater noster, & melius novit, quid nobis, liberis suis, utile vel inutile sit. Si ergò non semper dat, quod petimus, cogitemus cum Augustino, dabit id, quod est utilius, & sortem nostram manibus ipsius in solidum committamus, ipse faciet, Psal. 37. v. 4.

II. *Interrogatorium*. Nam, ut monstret ipsis petitionis suæ vanitatem, & stimulat ab ista dominandi cupiditate, quâ fascinati erant, eos avocet, quæstionem instituit, & potestisne, inquit, calicem bibere, quem ego bibiturus sum, & baptisinate baptizari, quo ego baptizor. Quæ verba allegorica sunt, & duplici metaphora crucem & calamitatem fidelium adumbrant:

I. *Sub imagine Potionis*, quam Medicus ægroto propinat. Illa quidem ingrata est propter amaritudinem, sed quia tamen ad sanitatem recuperandam inservit, amaritudo non curatur: Talem calicem Deus omnibus Christianis propinat exhauriendum, Psalm. 75. versic. 9. Hinc infundit *vinum tribulationis*, Psalm. 60. vers. 4. illi vinum lene, & castigat ipsum in iudicio, ne

D d d

videa-

videatur sibi innoxius, Jerem. 30. vers. 11. Isti *vinum absinthium*, & cum spiritualibus ipsum tentationibus configere permittit, ut David expertus est, Ps. 38. Aliis propinat *calicem vino rubro plenum*, ex quo B. Martyres biberunt, Apoc. 12. vers. 11. Alios *felle* potat, Thren. 3. v. 19. alios lachrymis, Psalm. 80. v. 6. Quicquid igitur tibi Deus infundit, audenter bibe, nihil tibi nocebit, sed operabitur

1. *Fidei probationem.* Sicut enim Magistrates, explorari ingenium suorum ministrorum, pocula frequentant, tunc est in lingua ebrii, quod erat in corde sobrii, ut dicitur in proverbio: Ita Deus quoque probat suos fideles per calicem tribulationis, &c. Es. 28 v. 19. Sir. 34. v. 10.

2. *Christi conformationem.* Haustus vini mutat colorem hominis, & genas pingit amabili rubore: Ita, si quis ex calice tribulationis bonum haustum traxerit, mutationem coloris brevi experietur, id est, vitam suam emendabit, & quod sibi adhuc vivendo superest, in quiete & justitia, Deo placente, transiget, 1. Petr. 4. vers. 2. Ita fiet, ut, quemadmodum hic stigmata Christi in corpore nostro portamus, Galat. 6. v. 17. in revelatione gloriæ ejus gaudentes exultemus, 1. Petr. 4. v. 12-13.

3. *Carnis mortificationem.* Sicut enim is, qui modum excessit in bibendo, omnem appetitum amittit, & ad olfactum etiam cibi & potus nauseat: Ita calix tribulationis lasciviam carnis reprimat, & frenat quasi, ut obliviscens quæ retrò sunt, extendamus nos ad ea quæ priora sunt, Phil. 3. v. 13. nam quæ in carne patitur, desinit à peccatis, 1. Petr. 4. v. 1.

Hæc omnia faciunt ad excitandam nostram sub cruce patientiam. Quid horres?

Calicem vides, non urnam, non cupam, non dolium. Dimensum haustum vides, quem facile evacuare potes. Ad hæc Deus qui infudit, fidelis est, & neminem ultra vires tentari permittit, 1. Cor. 10. v. 13. Christus prægustavit calicem hunc, & mucorem iræ divinæ, qui supernatabat bibendo sustulit, quod superest in medio vinum optimum & purissimum est. *Neque solis sumus*, quibus hic calix propinatur, omnes fideles ab origine mundi in præsentem usque horam ex eo biberunt, bibunt adhuc, & bibent in posterum ad finem usque seculi, eadem fors est omnium Christianorum, 1. Petr. 5. v. 9. videtur tibi portio hæc amara, quæ lachrymas exprimit? cogita, quod nemo piorum sine fletu & lachrymis unquam ex hoc calice biberit. Quid igitur mirum, si tu quoque lachrymas profundis? Hoc autem firmiter tibi persuade, quod omnis disciplina quidem in præsentem non videtur esse gaudii sed mœroris, postea autem fructum tranquillum justitiæ reddet exercitatis per eam, Ebr. 12. v. 11.

II. *Sub imagine lotionis.* Quando aliquis in contumeliam suffunditur aqua. Hic est baptismus tribulationis, quem Christus in passione expertus est, Luc. 12. vers. 50. & adhuc omnes ejus genuini discipuli experiuntur, quando aquæ intrant usque ad animam, & in altitudinem maris cum Davide demerguntur, Ps. 69. v. 2. seqq. conf. Ps. 18. v. 17-32. v. 6.

Quemadmodum enim baptismus quandoque idem est, quod lotio, quæ nemo carere potest, Marc. 7. v. 4. Ita crux omnibus Christianis communis est, Tim. 3. v. 12.

Infantes in primitiva Ecclesia toto corpore in aquam demergebantur & sine damno extrahebantur: Ita toti aliquando in

profundum aquarum tribulationis à Deo conjicimur, ubi abyssus abyssum invocat, Psalm. 42. vers. 8. & nihil nisi mors nobis ob oculos versatur, exemplo discipulorum, Matth. 8. v. 25. sed liberatio tamen oportuno tempore sequitur, Ps. 91. v. 15.

Qui aquis immergitur, totis viribus reluctatur, ut rursus emergat: Ita sub cruce media attripimus, quibus eluctari possumus. Præcipuum est oratio: sicut enim necessitas docet natari: ita necessitas etiam docet orare, Esa. 26. v. 16.

Qui aquis immersi madefiunt, postea extracti & Soli expositi facile exsiccantur: Ita baptismo crucis immersi non submergimur, sed extrahimur rursus & refocillamur. Nam post nubila Phœbus, Tob. 3. v. 23.

Videte vos mei, quomodo omnes veri Christiani duplici baptismo opus habeant lucis & crucis. Quod si igitur posteriori baptismo etiam quandoque baptizari consolare te, quod priori etiam baptizatus & Christo insertus es, ibi nomen tuum in cælo scriptum est, Luc. 10. v. 20. quod neque tribulatio, neque mors, neque Satanas unquam delere poterit, Rom. 8. v. 35.

III. *Informatorium.* Postquam enim respondent: *Possimus*, & ita sibi extra periculum admodum videntur fortes, suamque incogitantiam produunt, levi pendentes afflictiones & pericula, quæ & Domino & ipsis imminebant, corrigit illos, & calicem meum, inquit, bibetis, & baptismo quò ego baptizor, baptizabimini, at sedere à dextris & sinistris meis non est meum dare, sed quibus paratum est à patre meo. Hæc est finalis responsio ad discipulorum postulatam, quâ perspicue declarat, paratam quidem eis certam afflictionum mensuram in hoc seculo, ita ut poculi & baptismatis tri-

bulationum Domini sui futuri sint participes. Ut autem illorum alterum ad dextram, alterum ad sinistram collocet in terreno aliquo regno, quale sibi imaginentur, id verò se in mandatis à Patre non habere, sed iis competere hujusmodi terrenas dignitates, quibus pater cœlestis illas deputaverit: Suis verò discipulis & Apostolis esse demandatum munus longè aliud, quod non in dominatu politico, sed in ecclesiastico ministerio consistat. Sunt verba D. Hunni.

Monstrat igitur loco *περὸν ἀδελφίας*, quam flagitabant

1. *Glorie consequendæ rationem*, quæ per angusta ducit ad angusta, non per angusta ad angusta. Nemo enim potest gaudere in utroque seculo, inquit Augustinus. conf. Luc. 6. v. 21. Act. 14. v. 22.

Volebant hi discipuli ad dextram & sinistram Christi sedere in regno aliquo terreno: Sed ipse contra crucis calicem ipsis propinat, & de baptismate passionis & tribulationis concionatur: Ita nemo sibi imaginetur, quod in terrena felicitate dies suos in hoc mundo ducere velit, vincula & tribulationes ubique nos manent, Act. 20. vers. 23. confer Job. 7. v. 9 2. Cor. 7. v. 5. hoc incipit ab utero, & durat in sepulchrum, Sir. 41. v. 1. pugnandum igitur & decertandum est, nemo coronatur, nisi qui rectè pugnavit, 2. Tim. 2. v. 5.

2. *Officii sui determinationem.* Nam expressè ait: Sedere ad dextram meam, & ad sinistram meam non est meum dare: His verbis abutuntur Calviniani ad impugnantiam majestatem Christo homini per unionem personalem communicatam, sic inferentes: Si Christus ut homo non habet potestatem dandi quod petitur, non habet omnem potestatem in cælo & in terra, & proinde locus

Matth. 28. v. 18. de sola divinitate intelligendus est. Sed verba sunt accipienda secundum subjectam materiam de primatu consensus in regno terreno, cujus certè distributio ad officium Christi non pertinebat. Ut taceam quod tum, cum hæc diceret, in forma servi Christus erat, & in statu exinationis, ubi communicata majestatis usum verè evacuavit, Phil. 2. v. 7.

Interim hoc loco Epilogi notandum est. Quemadmodum Christus in mandatis non habebat à Patre, ut officia mundana inter suos asseclas distribueret: Ita nec ullum ex Apostolis suis ad hanc sublimitatem eventum voluit, ut vel ipse regnaret in modum Principum atque Regum hujus seculi, vel aliis regna hujus mundi conferret ac distribueret. Dixit enim apertè: Sicut me misit

Pater: Ita & ego mitto vos. Jam verò Pater non misit Christum, ut invaderet regna hujus mundi, & politicam administrationem populorum ac gentium tractaret. Quare nec ipse Apostolos suos eo misit & ordinavit modo. Unde colligimus, quod Pater nullo jure hanc potestatem sibi vindicaret tractandi utrumque gladium politicum simul & ecclesiasticum, distribuendi provincias & regna terræ, quo se non Christi Vicarium, non Petri successorem, non Apostolorum heredem, sed Antichristum esse probat, cujus propria nota hæc erat futura, ut his qui Deum suum Maozim firmarent, conferret gloriam multam, & terram inter eos distribueret, Daniel, 12. versic. 39. Hic finis esto per Jesum Salvatorem nostrum, Amen.

In Die S. Bartholomæi.

Evangelium Luc. 22. vers. 24. 30.

Genef. 39. vers. 12. commendatur Josephus, quod heræ suæ lenociniis ad lasciviam sollicitatus pallio illius in manibus relicto fugâ sibi consuluerit, ne adulterio se pollueret, fidemq; hero datam sanctam inviolatamque conservaret.

Sed Bartholomæum videre dilecti, cujus memoriam hodie S. mater Ecclesia celebrat, quia in sacris paginis Apostolorum numero accensetur. Is mundi persecutionibus infestatus non pallium sed propriam pellem in tyrannorum manibus reliquit, ne fortè in idololatriam, quæ spiritualis quædam fornicatio est, prolaberetur & Domino suo ac Magistro Jesu Christo fidem integram & intemeratam servaret.

De origine & prosapia ejus nil certi constat. Petrus de natalibus è regia stirpe ipsum oriundum fuisse jactat, sed dubia fide. Post effusionem Spir. Sancti. visibilem in die Pentecostes Evangelium prædicavit in India, ubi filiam Polymnii à Diabolo liberavit, & per hoc miraculum ipsum cum conjugè ad Christianam fidem convertit. Sed aggré tulerunt hunc Evangelii successum Sacerdotes Assaroth & Berith, quibus idolis homines isti serviebant, & accusarunt Bartholomæum coram Astyage, qui fustibus verberatum excoriari jussit, Anno Christi 80.

Nos sine ulteriori præloquio ad ordinariam Evangelii pericopen descendemus, quæ duobus membris absolvitur, ut sunt

J. Liti-